

PATRIMONI

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

La xarxa internacional de cases museu Iconic Houses té cada vegada més membres i més reconeixement. Fa poques setmanes va ingressar-hi el taller de Joan Miró a Palma, obra de Josep Lluís Sert, que se suma a dos membres catalans recents: les Cases Barates del Bon Pastor –una de les seus del Museu d'Història de Barcelona (Muhba)– i un altre lloc mironià, el Mas Miró. D'altra banda, fa deu anys que Iconic Houses va celebrar el congrés internacional a la Pedrera. “Està molt bé que aquests tres edificis siguin tan diferents entre ells, perquè el que m'agrada d'Iconic Houses és que cobreix tot el segle XX”, afirma la fundadora de la xarxa, la historiadora de l'arquitectura Natascha Drabbe. “La gent potser es pensa que les cases icòniques són només mansions com la Villa Savoye, de Le Corbusier, i la Casa de la Cascada, de Frank Lloyd Wright, però vull mostrar tot el ventall de tipologies de com la gent corrent vivia al llarg del segle XX”, explica, i posa com a exemple un altre membre barceloní de la xarxa, la Casa Bloc.

Malgrat tot, el reconeixement patrimonial no ha aconseguit que deixi d'estar en perill un altre habitatge icònic català, la Casa Gomis, coneguda com la Ricarda, i declarada bé cultural d'interès nacional el 2021. La primera ampliació de l'aeroport del

Projecte

Iconic Houses vol incorporar a la xarxa l'estudi de l'escultor Xavier Corberó a Esplugues

Prat la va fer inservible, i el projecte de la futura ampliació podria empitjorar-ne la situació, o fer-la desaparèixer. “Em sembla molt estrany que la ciutat de Barcelona no s'ofereixi a comprar-la o donar-la al Museu del Disseny o al Muhba i fer-ne un museu satèl·lit, perquè està íntegra i se'n conserven els mobles –lamenta Drabbe–. I va tenir un paper cultural important durant el franquisme”.

Tot i que la història d'Iconic Houses va començar fa més de quinze anys, sobre les cases museu encara planen tòpics com que els veïns pensen que els propietaris guanyen molts diners i que els roben intimitat. Però la realitat és que els equips de moltes d'aquestes cases són petits i tenen pressupostos modestos.

D'altra banda, les cases d'autor es poden convertir en una espècie en perill d'extinció. “Al llarg del segle passat, els arquitectes feien cases per a clients privats. Però ara els arquitectes famosos no volen fer cases perquè els pren molt temps i els fa perdre diners. I si fan una casa, la fan per a un client molt ric. En canvi, sovint les innovacions les trobes en cases el pressupost de les quals va ser restringit, cosa que va obligar els arquitectes a ser creatius”, explica. Un altre cas són les cases que els arquitectes fan per a ells mateixos, com va ser el cas del mateix habitatge de Drabbe, dissenyat pel seu marit, Mart van Schijndel (1943-1999), a Utrecht.

“No entenc que Barcelona no comprï la Casa Gomis i la doni a un museu”

Iconic Houses, fundada per Natascha Drabbe, ha inclòs el taller de Miró a Palma a la xarxa patrimonial

01

02

01. La historiadora de l'arquitectura i fundadora d'Iconic Houses Natascha Drabbe. ICONIC HOUSES 02. El taller de Joan Miró a Palma, de Josep Lluís Sert. FUNDACIÓ PILAR I JOAN MIRÓ A MALLORCA

“Quan els arquitectes es fan una casa volen impressionar, però ho fan amb un pressupost més petit que el dels seus clients. I aleshores és quan són innovadors i fan servir nous materials atípics”, diu Drabbe.

Actualment la xarxa té pràcticament 200 cases arreu del món. Entre els països amb més habitatges hi ha els Estats Units (37), els Països Baixos (26), França (18), Alemanya (15), la República Txeca (13) i l'estat espanyol (12). 151 són habitatges d'arquitectes, 18 són d'artistes i 28 estan disponibles per fer-hi estades. “Per la recerca que he fet, podríem doblar els membres”, diu Drabbe. Pel que fa als plans de futur, està treballant perquè l'estudi de l'escultor Xavier Corberó a Esplugues de Llobregat entri a la xarxa i per tornar a organitzar una trobada a Barcelona el 2026, coincidint amb la Capitalitat Mundial de l'Arquitectura.

L'habitatge familiar de Mart van Schijndel i Natascha Drabbe, acabat el 1992, s'ha convertit en el monument més recent dels Països Baixos. Això entronca amb el fet que allà, i a tot Europa, la protecció de l'arquitectura de la segona meitat del segle XX encara és una assignatura pendent. “Estem gairebé al 2030, han passat tres dècades del segle XXI, i el patrimoni evoluciona amb nosaltres”, diu Drabbe. Mentre que els edificis pioners del Moviment Modern estan reconegudes institucionalment, fins al nivell de Patrimoni Mundial de la Unesco, la situació de l'arquitectura posterior és molt diferent. “Ara ens

Alerta

“La gent encara no entén que l'arquitectura postmoderna està en perill”, diu Drabbe

trobem en el moment que els propietaris dels habitatges de la segona meitat del segle XX encara hi viuen –explica Drabbe–, però a vegades són tan grans que es veuen obligats a traslladar-se a un apartament més petit, o moren, i les cases queden buides”. Que quedin deshabitades pot ser un problema, més que una oportunitat. “Hi ha moltes cases que no són mediàtiques que quan els propietaris moren surten al mercat, i aleshores estan en perill perquè no estan catalogades i el nou propietari les pot enderrocar. Hem d'estar molt alerta de tot el que passa”, assegura.

Un altre factor que posa aquestes cases en perill és la ubicació: els seus autors van tenir molt bon criteri a l'hora de triar els llocs. Pot passar que el nou propietari no vulgui la casa, però sí el solar per fer-se'n una altra. “La majoria de vegades les cases modernes són en llocs al·lucinars, però les van construir amb poc pressupost, així que ara hi ha compradors que enderroquen una casa moderna senzilla per fer-s'hi una gran mansió”, diu Drabbe. Per tot això cal passar a l'acció: “La gent encara no entén que l'arquitectura postmoderna està en perill, i que s'hauria de tenir estima pels millors exemples, també del brutalisme i el desconstructivisme, i salvar-los. Ara és el moment de descobrir l'arquitectura de les tres últimes dècades del segle XX i decidir quins edificis val la pena restaurar i conservar”.